

זכות התורה ולומדיה מוקדשים לטובת נשמת
הרבני הנגיד הנכבד **הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל**

הלימוד היומי:

פר' בהר | יום ה' | ט"ו אייר ה'תשפ"ד | פרק כ"ה פסוק כ"ט – פסוק ל"ח

הניוזלטר היומי והפצת התורה לרבבות אלפי ישראל

מוקדשים לרפואת מרת חנה בת רייזל שתחי'

לרפו"ש בתושח"י

שבת של תורה
במינה שבועית מן הפרשה לשולחן השבת

להרגיש את העני

בפרשת השבוע אנו לומדים על מצות שמיטה כמו שנאמר (ויקרא כה, ד-ה) **ובשנה השביעת שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה' שָׁדֶךְ לֹא תִזְרַע וְכַרְמְךָ לֹא תִזְמַר.**

מפרשי התורה כתבו כמה טעמים למצות שמיטה. אחד הטעמים הנפלאים והמאלפים למצוה זו, כותב הגאון רבי אברהם סבע זצ"ל – מחכמי ספרד בתקופת הגירוש, לפני כשש מאות שנה – בספרו צרור המור, ואלו הם דבריו:

הנה העני יושב בביתו מיצר ודואג, חיייו תלויים לו מנגד והוא טרוד בשאלה מה יאכל היום ומנין יביא לחם לפי הטף למחר. לעומת זאת, העשיר יושב בטרקלין ביתו, טובל בשפע של ממון, פרנסתו מצויה

בשפע מהיבול שבשדותיו, ואין הוא יודע מחסור מהו. במצב כזה לא יתכן שהעשיר יגמול חסד כראוי עם העניים כי אין הוא מסוגל להבין את צערם ולחוש את כאבם, כפתגם העולם 'השֶׁבֶעַ אינו מבין את הרֶעִב',

לפיכך אמרה תורה לעשיר בעל השדות ששנה אחת ישבית את כל שדותיו, שפעם אחת ירגיש את טעמו של העניות, שייכנס לנעליים של העני ויבין קצת את המתח העובר על העני כשאין לו תשובה לשאלת 'מה נאכל', כך ילמד העשיר בשאר השנים לרחם יותר על העניים ולהעניק להם צדקה ביד רחבה!

כמה נפלא, כמה מחייב! להבין את השני!

אוצר התורה
יהלום יומי מתוך הפרשה

וְאִישׁ כִּי לֹא יִהְיֶה לוֹ גֹּאֵל וְהִשִּׁיגָה יָדוֹ (כה, כו)

אדם שיש לו קרובי משפחה עשירים, עלול לבוא לידי עצלות ולסמוך עליהם, ויצא קרח מכאן ומכאן, אבל אם לא יהיה לו גואל, יתאמץ בעצמו, ואז - והשיגה ידו.

(פרדס יוסף)

בדרך התורה
הפרשה ולקחה - סיפור יומי מעצים

גם כאן מכבדים עשירים?!

וְכִי יָמוּךְ אַחִיךָ וּמָסָה יָדוֹ עִמָּךְ וְהִחֲזַקְתָּ בּוֹ (ויקרא כה, לה)

ישב האדמו"ר הרה"ק מטאהש זי"ע בביתו שבעיירה טאהש בקנדה, וקיבל קהל רב שבאו לשחר פניו, מי לעצה וברכה, ומי לקבל מתת-יד של צדקה, בידיעה שהרבי מעניק סכומי עתק לנצרכים.

לפתע נשא הרבי את עיניו לעבר הדלת, וראה כי הבא בתור להיכנס אליו הוא אברך תלמיד חכם ועני. שיער הרבי שבוודאי בא הלה לבקש נדבה, אבל באותה שעה כבר חילק הרבי את כל הכסף לצדקה

ולא היה אצלו עוד כסף לחלק, ולא ידע מאין יקח כסף לתת לאברך עני זה. המשיך הרבי והביט על התור והנה ראה שבהמשכו עומד יהודי עשיר שגם הוא מחכה להיכנס, הורה הרבי לגבאי שיכניס תחילה את העשיר ורק אחר כך את האברך העני. כך היה בטוח שהעשיר ישאיר אצלו סכום נכבד, אותו יוכל להעביר אחר כך לידי האברך העני.

כך אכן היה, אותו עשיר העניק לרבי מעטפה תפוחה בסכום נכבד, ואחר שהלה עזב את החדר נקרא האברך העני לקודש פנימה. האברך שחכמתו לא עמדה לו באותה שעה, רטן במר לבו ואמר לרבי: 'חשבתי שכאן דבוקים במידת האמת, כעת אני רואה שגם כאן מקרבים את העשירים תחילה... וכי בגלל שלאיש ההוא יש כסף ואני אברך עני, הוא צריך להיכנס לפני?...'!

ניסה הגבאי להשתיק את האברך על חוצפתו, אך הרבי סימן לו להבליג. אחר שהרבי העניק לאברך סכום נכבד והוא עזב את החדר. אמר הרבי לגבאי: 'כך כולנו נראים! לפעמים בורא עולם מקדים משהו לפנינו להנאתנו ולטובתנו, ויש לנו עוד טענות...'

זאת התורה ביאורי מושגים ומונחים בתורה

בתי ערי חומה ובתי החצרים

בתי ערי חומה' – הם בתי מגורים הנמצאים בערים המוקפות חומה מימות יהושע בן נון, ואילו 'בתי החצרים' – הם בתי מגורים הנמצאים בערים הפתוחות כחצר ואינן מוקפות חומה. התורה קבעה דינים מיוחדים בנוגע למוכר בית בערי חומה, כיצד ועד מתי יכול לגאול את הבית מהלוקח, ודינים אחרים ושונים במוכר בית בערי החצרים.

תורה ברורה סיכום הנושאים הנלמדים היום בחומש ורש"י

הנושא היומי בפרשה:

גאולת בתי ערי חומה ובתי החצרים • בתי ערי הלויים • סיוע והחזקת ידי עני • איסור ריבית

:

בתי ערי חומה:

בעוד שהמוכר 'שדה אחוזה' יכול לגאול את השדה מהלוקח רק כעבור שתי שנים מהמכירה, ואילו בתוך שתי השנים אינו יכול לגאול, הרי שונה והפוך הוא הדין בנוגע לאדם המוכר בית הממוקם בעיר

המוקפת חומה מימות יהושע בן נון (אף אם כעת אין לעיר חומה). הוא יכול לגאול את הבית מהלוקח רק בתוך השנה הראשונה למכירת הבית, ואילו כחלוף השנה איבד את זכותו לגאול את הבית.

אם המוכר לא מימש את זכותו לגאול את הבית מהלוקח בתוך השנה הראשונה, נשאר הבית ברשות הלוקח לצמיתות, לו ולזרעו אחריו, ואינו חוזר לבעלים ביובל! כך גם אם היובל חל בתוך השנה הראשונה אין הבית חוזר למוכר.

בתי החצרים:

לעומת זאת, הקונה בית השוכן באחד מערי החצרים, כלומר עיר שאינה מוקפת חומה מימות יהושע, זוכה בכל ההטבות, דהיינו: **א.** המוכר יכול לגאול את הבית תיכף ומיד (שלא כמו שדה אחוזה הנגאל רק כעבור שנתיים). **ב.** המוכר יכול לגאול את הבית גם לאחר שנה מהמכירה (שלא כמו בתי ערי חומה הנגאלים רק בשנה הראשונה). **ג.** אם לא גאל הבית, חוזר הבית למוכר ביובל (שלא כמו בתי ערי חומה הנשארים במקרה כזה ביד הלוקח).

ערי הלויים:

48 ערים בארץ ישראל ניתנו לשבט לוי, דהיינו: המוכר בית בתוך אחד מערי הלויים, אפילו אם העיר מוקפת חומה מימות יהושע, או המוכר שדה סביב לעיר (מהשדות שניתנו ללויים אלפיים אמה סביב לעיר), הדין דומה למוכר בית בבתי החצרים, שהוא זוכה בכל הטבות, דהיינו:

א. יכול המוכר לגאול את הבית או השדה תיכף ומיד (ולא רק כעבור שנתיים). **ב.** גם כעבור שנה יכול המוכר לגאול את הבית או השדה (ואינו נחלט ביד הלוקח לאחר שנה). דין זה נאמר לא רק בלוי שמכר לישראל, אלא אפילו בלוי שמכר ללוי. **ג.** אם המוכר לא גאל את הבית או השדה, הרי חוזר אליו ביובל.

הסיבה ששונה הדין בערי הלויים, ואף כשהן מוקפות חומה חוזר הבית ביובל למוכר: לפי שהלויים לא קיבלו שדות וכרמים, ורק ביתם הוא אחוזתם בארץ, ולכן אינו בדין שיאבדו את ביתם.

הקדש בערי הלויים:

הטבה נוספת יש בערי הלויים: לוי שהקדיש את שדהו, ועמד הגזבר של הקדש ומכר את השדה לאיש אחר, יכול הלוי לגאול את השדה מהקונה, ואם לא גאל והגיע היובל - אין השדה נמסר ביובל לכהנים, אלא חוזר ללוי שהקדיש את השדה (בשונה ממקדיש שדה אחוזה בעיר אחרת שאם הגזבר מכר את השדה הרי זה חוזר ביובל לבעלים).

והחזקת בו:

במידה ויודעים על יהודי, או גר צדק, או אפילו גר תושב (שאוכל נבלות אבל אינו עובד עבודה זרה), אשר מצבו הכלכלי נחלש, יש למהר לסייע לו ולהחזיק בידו בטרם יתמוטט לגמרי שאז יהיה קשה להרימו. בדומה לחמור הנושא חבילות, כל זמן שהמשא עליו יכול איש אחד לייצב את החבילות, ואילו אם החמור כרע תחתיו, חמשה אנשים אין יכולים להקימו.

איסור ריבית:

המלווה כסף לחברו, אסור לו לגבות מהלווה ריבית. הפסוק מזכיר שני איסורים 'נשך' ו'תרבית', למעשה שניהם מדברים על ריבית, ושינוי הלשון בא לאסור את הריבית בשני 'לאויין'.

ומאחר ואדם נמשך אחרי חטא הריבית, ומורה לעצמו היתר בטענה שמותר לו להרוויח בשכר שכספו מונח אצל חבירו, וקשה לאדם לפרוש מחטא זה, לכן מזהירה התורה "ויראת מאלקיך". ועליו לזכור שה' הוציאנו ממצרים על מנת שיקבלו עליהם את המצוות אפילו אם הן כבדות.

כך גם יש אדם המנסה להערים ואומר שהכסף שהוא מלווה בריבית שייך לגוי, לכך נאמר "ויראת מאלקיך" אשר הוא יודע את אשר בלבבך. ועליו לזכור שה' הוציאנו ממצרים והבחין שם בין בכור למי שאינו בכור, והוא מבחין בין המלווה בריבית ואומר שזהו שלא גוי.

מעלת ארץ ישראל:

מסיים הפסוק ואומר, שבשכר קבלת המצוות יזכו לקבל את ארץ ישראל, והקב"ה אומר: כל הדר בארץ ישראל אני לו לאלקים, ומי שיוצא משם הריהו כעובד אלילים.

מספר לחיגוי מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיגוי מאנגליה: 443-3061-30131

מבחנים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגרלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועוד

02.500.20.18

קו 'קול התורה' – שמעו ותחי נפשכם!

